

Кроч на свой родны, дзвінскі, ўзгорак каб глядзець у будучую сінь

Дзвінскі Ўзгорак

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №1 (1)
ЛЮТЫ 2014 ГОДА

ІНВЕСТЫЦЫІ

ІНВЕСТАРЫ НЕ СПЯШАЮЦЦА ЎВАСАБЛЯЦЬ СВАЕ ПРАЕКТЫ?

Амаль палова інвестыцыйных праектаў, якія рэалізуюцца на Віцебшчыне, – праблемныя. Гэта выявіў маніторынг, праведзены Камітэтам дзяржкантролю Віцебскай вобласці.

Усяго ў рэгіёне больш за сотню інвестпраектаў. Іх паспяховае ўвасабленне ў жыццё - гэта новыя вытворчасці, працоўныя месцы, павелічэнне падатковых паступленняў у бюджэт. Але 32 з іх не ўкладваюцца ў намечаныя тэрміны, а 14 і зусім не прасунуліся далей падпісання дамовы аб намерах. У прычынах разбіраўся карэспандэнт "Савецкай Беларусі".

Вось адзін з прыкладаў. Сялянска-фермерская гаспадарка "ЭкоРай" на возеры Палонскае ў Віцебскім раёне збіралася пабудаваць спартыўна - турыстычны комплекс . У яго планавалася ўкласці больш за 2,5 мільёна даляраў. Да канца 2012- га на возеры павінны былі з'явіцца уладкаваны пляж, паркінг, гатэль, кафэ, домікі адпачынку. Затым тэрміны перанеслі на 2014 - й. Але калі ў канцы мінулага года, распавядае намеснік начальніка ўпраўлення Камітэта дзяржкантролю Віцебскай вобласці Вадзім Валовіч, яго калегі праінспектавалі турыстычны аб'ект, які планавалі ўзвесці каля возера, пабудоў там не ўбачылі:

- Возера знаходзіцца недалёка ад Віцебска. Там можна выдатна адпачыць. У комплексе планавалася арганізаваць 15 працоўных месцаў. Але з 2010 -га, калі быў падпісаны дагавор, інвестар на беразе хіба што пясок разраўняў. Больш за 20 гектараў зямлі, у тым ліку сельгасугоддзі сельгаспрадпрыемства "Вароны", нікім не выкарыстоўваюцца, зараслі травой.

Для інвестара, як вядома, прадугледжаны льготы і прэферэнцыі. Зямлю ён атрымлівае без аўкцыёну. Гэта значыць, за права яе прадастаўлення грошай не плаціць. Ад выплаты падатку на дабаўленую вартасць пры ўвозе абсталявання для аб'екта ён таксама вызваляецца. Аднак гэтыя перавагі, на думку Васіля Варзова, кіраўніка сялянска -фермерскай гаспадаркі "ЭкоРай", праблему прыцягнення інвестыцый у краіну да канца не вырашаюць:

- Калі на Палонскага мы сталі размяшчаць папераджальныя знакі аб тым, што пачнуцца будаўнічыя працы, пачалі ставіць шлагбаўмы, мясцовыя жыхары нечакана спалохаліся. Маўляў, яны ў возеры купацца не змогуць, ім рыбу там лавіць забароняць... Усю агароджу выкарчавалі з "мясам"! Скаргі пісаць сталі. Юрысты расійскага партнёра вывучылі сітуацыю і ад праекту адмовіліся. Трывожацца за захаванасць прыватнага капіталу, які меркавалася ўкласці ў спартыўна - турыстычны комплекс... Магчыма, патрэбныя змены ў заканадаўстве.

Інвестыцыйны праект па развіцці інфраструктуры аэрапорта "Віцебск", мабыць, быў адным з самых буйных на Віцебшчыне. Чэшская кампанія мела намер ўкласці ў яго 50 мільёнаў еўра. Да канца 2013. Планавалася пабудаваць ангарный комплекс па абслугоўванні малой авіяцыі, офісы, гасцініцу («У небе над Віцебскам», «СБ» за 2 чэрвеня 2011 года). Таксама гаворка ішла аб адкрыцці авіякампаніі, прадпрыемства па запраўцы паветраных судоў, стварэнні лагістычнага цэнтра. Інвестар нават унёс перадаплату за два самалёты Л- 410 . Але да Віцебска, на жаль, самалёты не даляцелі. Па словах намесніка старшыні камітэта эканомікі Віцебскага аблвыканкама Канстанціна Чорнага, чэшскі інвестар сёння як суб'ект гаспадарання перастаў існаваць. Развaліўся. Заснаваныя ім кампаніі на тэрыторыі Беларусі знаходзяцца ў стадыі ліквідацыі. А Віцебскі аблвыканкам накіраваў ліст у Мінтранс аб неабходнасці падрыхтоўкі праекта пастановы Саўміна аб спыненні дзеяння інвестдагавора. Калі б патэнцыйныя магчымасці рэалізацыі праекта вывучылі больш дэталёва, маркуе Валовіч, 2 года не страцілі б марна:

- І гэта не адзіны прыклад, які сведчыць аб недастатковай прапрацоўкі, што папярэднічаюць інвестыцыях. Яшчэ ў 2012- м адно са сталічных таварыстваў з абмежаванай адказнасцю мела намер пабудаваць у Віцебскай вобласці 6 аўтазаправачных станцый з кафэ і міні - маркет. Калі справа дайшла да выбару месцаў, аказалася, што там ужо працуюць АЗС іншых уласнікаў. Але самая вялікая праблема з буксуе інвестпраектамі - гэта неэфектыўнае выкарыстанне зямлі. Не справа, калі ўчасткі, дзе планавалі рэалізаваць праекты, прастойваюць гадамі. Дагавор у такім выпадку трэба разрываць і падшукваць больш паваротлівых партнёраў.

З "ЭкоРаем" Віцебскі аблвыканкам ужо прыняў рашэнне скасаваць інвестыцыйны дагавор па пагадненні бакоў. Калі інвестпраект важны для рэгіёну, мясцовыя ўлады, вядома, перагледзяць тэрміны яго рэалізацыі . Але такіх за апошнія гады, па словах Канстанціна Чорнага, было няшмат:

- У асноўным па лініі інвестпраектаў у нас будаваліся гандлёвыя цэнтры. З тым, што зямля павінна працаваць больш эфектыўна, абсалютна згодны. Але з нагоды ацэнкі патэнцыйных магчымасцяў інвестара не ўсё так проста. Мы чужых грошай не лічым. Ды і не дасць нам ніхто гэтага рабіць. Прыцягнуць фінансавыя патокі - задача камерсанта. Калі не атрымалася - значыць, партнёры згаварыцца не здолелі, крызіс наступіў. Ці мала прычын ... Таму прыкладна трэцюю частку заяўленых праектаў так і не ўдаецца рэалізаваць. Не адбыліся інвестары сыходзяць. На іх месца прыходзяць іншыя. Дарэчы, жадаючыя ўкласці грошы ў аэрапорт "Віцебск" ёсць і цяпер.

У КДК Віцебскай вобласці звярнулі ўвагу, што буйныя гандлёвыя аб'екты ў рэгіёне будуюцца як інвестпраекты. Гэта значыць з прадастаўленнем ільгот. Аднак кантралёры задаюцца слушным пытаннем: "А ці патрэбныя прэферэнцыі ў гэтак прыбытковым бізнэсе?" Участкі пад гандлёвыя цэнтры, хутчэй за ўсё, купілі б і з аўкцыёну.

Мяне ж у гэтай тэме прыцягнула яшчэ адна цікавая дэталь. У інвестдагаворы, дзе прапісана адказнасць бакоў, гаворыцца: "У выпадку неналежнага выканання абавязацельстваў вінаваты выплачвае няўстойку, якая максімальна можа раўняцца 10 працэнтам ад кошту работ". Каб нехта з не адбыўшыхся інвестараў яе выплачваў, ні я, ні спецыялісты, з якімі я меў зносіны, не чулі. Хоць, можа, яно і да лепшага. Інвестыцыйны клімат у краіне такія прэтэнзіі не палепшылі б. Але, з другога боку, словы бізнэсмэна таксама павінна чагосьці каштаваць.

Сяргей Галеснік
"Советская Белоруссия"

Партал твайго раёна: http://vicebskreg.by

МЯСЦОВАЯ КАМПАНІЯ

АПАЗЫЦЫЯНЭРЫ ПА-ЗА ВЫБАРНАЙ ГУЛЬНЁЙ

19 лютага Віцебская тэрытарыяльная выбарчая камісія разгледзела 83 заявы прэтэндэнтаў на мандат кандыдата ў дэпутаты Віцебскага гарадзкога Савету дэпутатаў. Для дванаццаці прадстаўнікоў ад апазыцыйных палітычных структур і незалежных мясцовых палітыкаў вынікі іх вылучэньня аказаліся адмоўнымі.

Так, з перадвыбарчай гонкі выбылі аксакалы мясцовай палітыкі: сябра аргкамітэту па стварэньні сацыял-дэмакратычнай партыі "Народная Грамада" Аляксей Гаўруцікаў і сябра партыі БНФ Хрыстафор Жаляпаў. Таксама за бортам выбарчага працэсу апынуліся кіраўнік абласной арганізацыі БХД Тацьцяна Севярынец, абласны лідэр гаварыпраўдаўцаў Лідзія Сагідуліна ды грамадзкі актывіст Аляксандар Мікулін. Усе яны вылучаліся праз збор подпісаў, і выбарчая камісія выявіла ў падпісных аркушах гэтых апазыцыянэраў несапраўдныя подпісы выбаршчыкаў.

Праваабаронцу Паўлу Левінаву не хапіла толькі аднаго подпісу, каб стаць кандыдатам у дэпутаты. Апроч таго, ня ўсё чыста, на думку гарадзкой выбарчай камісіі, у Левінава было з пададзенымі асабістымі зьвесткамі. Тут дрэнную службу Паўлу Ісаакавічу саслужыла тое, што ў зьвестках пра сябе ён згадаў прадстаўніцтва праваабарончай арганізацыі "Беларускі Хэльсынскі камітэт" па Віцебскай вобласьці. Паводле ж дадзеных выбарчай камісіі, атрыманых зь дзяржаўных органаў, – прадстаўніцтва БХК на Віцебшчыне не існуе.

Астатнім шасьці грамадзянскім і партыйным актывістам таксама было адмоўлена ў рэгістрацыі ў якасьці кандыдатаў у дэпутаты альбо з-за няправільна сабраных подпісаў, альбо з прычыны недакладных асабістых дадзеных або зьвестак у пададзеных дэкляруацыях аб даходах.

Без праблем былі зарэгістраваныя кандыдатамі прадстаўнікі партыі "Справядлівы сьвет". Гэта, мабыць, зьвязана з тым, што яны вылучаліся не праз збор подпісаў, а па рашэньні партыйнага зьезду.

У партыі Гайдукевіча, "Лібэральна-дэмакратычнай партыі Беларусі", таксама ня ўзьнікла праблем з рэгістрацыяй сваіх кандыдатаў, бо ніводзін прадстаўнік партыі ня стаў балятавацца ў гарадзкі Савет дэпутатаў.

Віцебская вясна

ЗДАРОВЫ ЛАД ЖЫЦЦЯ

ЛЯДОВЫ КАТОК

Лядовы каток ФСК "Ураджай", што ў аг. Ноўка, прыцягвае шматлікіх аматараў пакатацца на каньках, пагуляць у хакей. І не толькі мясцовых. Прыязджаюць заняцца гэтымі даступнымі відамі спорту жыхары Віцебска.

- За выходныя каток прымае да ста чалавек, - распавядае намеснік дырэктара ФСК Аксана Нурмагамедава. - Канькі, лыжы адпускае пункт пракату. Гадзіну карыстання спортінвентаром абыходзіцца ўсяго ў 15 тысяч рублёў.

Задавальняем заяўкі каманд на хакейныя матчы, у тым ліку ад бацькоў, якія жадаюць далучыць дзяцей да гэтай папулярнай гульні.

Нягледзячы на капрызы зімы, лядовы перыяд працягваецца. Падоўжыць час на катку дазваляе вячэрні электраасвятленне.

Мікалай Бярозкін
"Жыццё прыдзвіння"

НАША СПАДЧЫНА

САМЫ СТАРЫ ХРАМ З ВАКОЛІЦ ВІЦЕБСКА

Калі вы праязджаеце па пасёлку Лужасна на аўтобусе ці машыне, першае, на што вы, верагодна, звернеце ўвагу, будзе Узнясенская царква. Храм стаіць каля самай дарогі і прыцягвае ўвагу сваім незвычайным выглядам. Хаця сучаснікі яго незвычайным не лічылі, бо такіх самых, створаных па тыпавым праекце, толькі па Віцебскім павеце было некалькі. Што праўда, да нашых дзён захаваўся толькі лужаснянскі.

Насупраць, праз дарогу, на самым беразе Дзвіны знаходзіцца непрыкметны будынак, які быў узведзены на сто гадоў раней. Цяпер толькі спецыяліст, абапіраючыся на некаторыя архітэктурныя элементы, скажа, што некалі гэта быў храм – храм Узвіжання Крыжа Гасподняга. Найбольш верагодна, што гэта быў першы мураваны храм у Лужасна.

Уніяцкі лёс

Узвядзенне каменнай царквы звязваюць з вайной 1812 г. Адпаведна паданню мясцовыя памешчыкі (па адным з варыянтаў – памешчыца) далі зарок, што калі французы не разрабуюць іх маёнткі, то яны пабудуюць храм у гонар ласкі Божай. Па архіўных дакументах вядома, што ў 1815 г. памешчык Іосіф Енка ў Лужасна пабудаваў каменную капліцу пры пагосце (могілках).

Капліца была зусім невялікай і мела памеры 2 на 1,5 сажняў. Можам меркаваць, што пабудавана яна была ў барочным стылі. Мела ганак з калонамі, ламаны франтон, некалькі вокнаў. Дах быў крыты гонтай.

Найбольш верагодна капліца была ўніяцкая. У 1839 г. адбыўся Полацкі царкоўны сабор, пасля якога ўніяцкую царкву далучылі да праваслаўнай. Эпізод таго, як у Лужасна адбываўся пераход з уніяцтва ў праваслаўе, апісаны ў мемуарах Максіміліяна Маркса «Запіскі старога». Падзеі якраз адбываліся каля царквы Узвіжання Крыжа:

«Вяртаючыся з экскурсіі ў Гарадоцкі ўезд, у вярстах сямі ці васьмі ад Віцебска каля сяльца Лужасна я быў спынены цэлай масай народу, якая гуртавалася каля карчмы, што стаяла пры дарозе, як звычайна ля царквы…

У каміклаўцы і епітрахілі з прычотнікамі выйшаў з царквы протаіерэй, і трохвуголкі і шапкі паляцелі з галоў. Пачалася пропаведзь на царкоўна-славянскай мове, якую і ў дзесятай долі не разумелі выпраўнік і яго чыноўнікі, а астатнія слухачы не разумелі абсалютна нічога. <...> Дзіўная была пропаведзь, але яшчэ больш дзіўнае яе сканчэнне. "Вы, агнцы, якія вяртаюцца ў лона маці вашай – царквы, што заве вас, ідзіце па дзесную (правую – М. П.) руку, вы, казлішчы, якія застаюцца ў смярдных грахах сваіх і ва ўладзе сатаны і анёлаў яго, ідзіце па левую руку". Чыноўнікі і прычотнікі кінуліся тлумачыць мужыкам і бабам, што трэба рабіць (тым, хто хоча перайсці ў праваслаўе, ісці направа, тым, хто хоча застацца ва ўніяцтве, ісці налева). Натоўп захваляваўся, і людзі пайшлі, хто направа, хто налева. Аднак, у хуткім часе тая частка натоўпу, якая ішла налева, памкнулася назад і пайшла за тымі, хто ішоў направа. Налева, непадалёк стаялі два вазы з розгамі, а каля іх некалькі паліцэйскіх соцкіх і дзясяцкіх з бліскучымі бляхамі на фуражках, а з правага боку дзве бочкі сівухі. Пропаведзь займела поўны поспех, і абрачэнне атрымалася "мірным і з любоўю"».

Фасады, вокны, нішы

Памяшканне царквы было зусім маленькае, у ім маглі знаходзіцца адначасова толькі каля 40 чалавек. Вернікаў жа было больш за 1,5 тыс., таму ў 1862 г. капліца была перароблена. Яе памеры сталі 4 на 2,5 сажні (12,9 на 6,7 м). Цікава, што кошт будаўніцтва ўжо праваслаўнага храма ўскладаўся на мясцовых памешчыкаў, якія ў большасці былі каталікамі.

Унутры храма быў перароблены іканастас, зроблены амвон, кліpac для пеўчых, прытвор, 2 вакны, створаны рызніца, сені. Царква была перабудаваная ў стылі класіцызму. Некаторыя яго элементы можна ўбачыць і зараз. Дэкор сцен просты. Па вуглах будынку вылучаюцца паўкалоны, якія не маюць практычнай патрэбы, але з'яўляюцца элементамі дэкору. Фасады ўпрыгожаны франтонамі. Вокны без ліштваў. У алтарнай частцы будынка было створана светлавое вакно (цяпер закладзена цэглай), пад якім зрабілі нішу, дзе, верагодна, змяшчалася ікона. Зверху нішу пакрываў сандрык. Ікона, ці скульптура, верагодна ўпрыгожвала і цэнтральны франтон будынка. Па цэнтру будынка быў зроблены барабан з фальшывым купалам. Пры храме была аднаярусная званіца ў тры вянцы вышынёй 4 сажні з дзвюма ці трыма званамі.

Перад царквой была плошча, выкладзеная бруканкай. Цяпер гэтая пляцоўка пакрыта дзірваном з зялёнай травы. Аднак слой камянёў і зараз бачны на адкосе дарогі, што вядзе ў Віцебск.

Храм як цэнтр жыцця

На галоўнае храмавае свята Узвіжання Крыжа Гасподняга, якое святкуецца 14(27) верасня, у Лужасна ладзіўся кірмаш. Прадавалі тут галоўным чынам сельскагаспадарчыя прадукты, прысмакі, жалезныя вырабы: сярпы, косы. Часам удзел у кірмашы бралі афені (дробныя гандляры, карабейнікі), якія гандлявалі біжутэрыяй і галантарэяй. Тавару за час кірмашу прадавалася не больш чым на 100 рублёў.

13–14 мая 1871 г. па шляху следавання ў Полацк у Лужаснянскім храме на адну ноч размяшчалася часціца мошчаў св. Еўфрасінні Полацкай.

«…А 5-й гадзіне пасля поўдня святыня паспяхова была прынесена ў сяло Лужасна і пастаўлена на стале сярод храма.

Па завяршэнні малітвы перад святымі мошчамі пачалося ўсяночнае трыванне, якое здзяйсняў мясцовы благачынны. Да набажэнства сабралася багамольцаў каля 500 душ, з парафій лужаснянскай, храпавіцкай і кабішчанскай. Па заканчэнні ўсяночнага трывання малітвы перад святымі мошчамі, па просьбе рознага звання асоб, адпраўляліся да 10ці гадзін вечара. Увесь гэты час лік багамольцаў пастаянна павялічваўся. У ліку іх усімі прысутнымі быў заўважаны расслаблены (безнадзейна хворы — М. П.) селянін, гадоў 19-ці, прывезены маці здалёк. Прыкладўшыся да святых мошчаў, ён адчуў сябе настолькі лепей, што на другі дзень сам мог прыходзіць да св. мошчаў і абразоў».

«Мадэрнізацыйныя» працэсы

Нават і перабудаваная царква не змяшчала ўсіх жадаючых. У вялікія святы ўнутр магло ўвайсці некалькі дзясяткаў чалавек, сотні іншых стаялі звычайна каля храма. На пачатку XX стагоддзя пачынаецца будаўніцтва новага храма, якое было скончана ў 1908 г. Новы Пакроўскі храм (цяпер Узнясенскі) быў непараўнальна большым, і царква Узвіжання Крыжа страчвае сваё значэнне. Хутчэй за ўсё, яна выкарыстоўвалася як дапаможная пабудова пры галоўным храме. Будынак быў атынкаваны і пабелены. Дах пакрыты бляхай. Унутры мелася цагляная печ. На 1910 г. будынак ацэньваўся ў 1000 рублёў.

У 1929 г. царква была зачынена па загаду Віцебскага райвыканкама «...з-за адмовы вернікаў ад рамонту будынка храма» і перададзена мясцоваму насельніцтву для разборкі на будаўнічыя матэрыялы. Аднак добры каменны будынак не зруйнавалі, а знеслі толькі верхнія часткі і прыстасавалі пад склад. Пасля Другой сусветнай вайны тут была зроблена лазня Лужаснянскага дзіцячага дома. Потым у ім створаны некалькі кватэр.

У кастрычніку 1999 г. адну частку будынка былога храма Узвіжання Крыжа Гасподняга, а ў 2008 г. і другую частку перадалі праваслаўнай царкве. Цяпер тут праводзяцца заняткі нядзельнай школы, а ў зімовы час – абрад хрышчэння. Насупраць, каля самой Дзвіны зроблена і добраўпарадкавана святая крыніца ў гонар прападобнага Серафіма Сароўскага. Да яе вядзе бетонная лесвіца з парэнчамі.

Напярэдадні 200-гадовага юбілею

Крыжаўзвіжанская царква — сведкаважнейшыхгістарычных падзей у жыцці мясцовых людзей. Доўгі час храм з'яўляўся адзінай каменнай пабудовай у наваколлях. Сёння гэта адзіная канструкцыя з ваколіц Віцебска, якая дайшла да нашых дзён з пачатку XIX стагоддзя. Мясцовыя жыхары дасюль называюць царкву «мураванкай», гэта значыць — каменны будынак (мур на беларускай і нямецкай мовах — каменная сцяна). Храм быў настолькі ўкаранёны ў жыццё мясцовых беларусаў, што і сам пасёлак Лужасна на карце 1896 г. згадваецца пад назвай Мураванка.

На жаль, у 2008 г. навукова-метадычная рада пры Міністэрстве культуры Беларусі адмовіла ў наданні былой царкве статуса гісторыка-культурнай каштоўнасці «ў сувязі са зменамі знешняга выгляду аб'екта». Сучасны стан сапраўды не адпавядае былому. Аднак асноўныя рысы класічнага і нават барочнага стылю захаваліся. Пры правядзенні належных рэстаўрацыйных работ можна аднавіць храм у адным з варыянтаў, які ён меў на працягу XIX стагоддзя. Некалькі эскізаў па аднаўленню храма прапанаваў віцебскі мастак Аляксандр Аніськовіч.

Мікалай Півавар
канд. гіст. навук
настаўнік у Віцебскім кадэцкім вучылішчы

КУЛЬТУРА

АДМОВІЛІСЯ АД ПАДПІСКІ НА НЕЗАЛЕЖНЫЯ БЕЛАРУСКІЯ ГАЗЕТЫ

У гэтым годзе наведнікі Віцебскай абласной бібліятэкі імя Леніна не змогуць чытаць свежыя нумары "БелГазеты", "Народнай волі" і "Нашай нівы", таму што бібліятэка не стала афармляць падпіску на 2014 год на гэтыя выданні.

Гэтую інфармацыю "Народным навінам Віцебска" пацвердзіў дырэктар "ленінкі" Аляксандр Сёмкін. Паводле ягоных слоў, размова ідзе пра простае скарачэнне бюджэтнага фінансавання. У той жа час на 2014 года абласная бібліятэка выпісала больш найменняў перыядычных выданняў, чым на 2013. Пры гэтым спадар Сёмкін кажа, што калі рэдакцыі самі стануць дасылаць свежыя нумары, цытуем, "ніхто іх выкідаць не будзе". Хто прыняў рашэнне пра скасаванне падпіскі, ён паведаміць не змог.

Чытачы "ННВ" паведамляюць, што такая ж сітуацыя склалася ў цэнтральнай гарадской бібліятэцы імя Горкага — тут таксама не выпісалі на 2014 год "БелГазету", "Народную волю" і "Нашу ніву".

Беручы пад увагу гэтыя факты, можна з пэўнай верагоднасцю сказаць, што размова ідзе не пра рашэнні кіраўніцтва асобных бібліятэк, а пра цэнтралізаваную кампанію па абмежаванні падпіскі на незалежныя выданні. Улічваючы абласное падпарадкаванне бібліятэкі Леніна, такі загад, калі ён быў, мог паступіць толькі з абласных органаў кіравання.

Кошт падпіскі на паўгода для "БелГазеты" складае 170 100 рублёў, для "Народнай волі" — 180 000 рублёў, для "Нашай нівы" — 144 000 рублёў.

Сяржук Серабро
Народныя навіны Віцебска

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ЗДАРЭННЕ

КАНТРАБАНДНЫ ГРУЗ ЗАТРЫМАНЫ

На аўтадарозе Віцебск-Гомель-мяжа Расійскай Федэрацыі паблізу г.п. Руба супрацоўнікі АДАІ Віцебскага РАУС затрымалі груз на 89 млн. рублёў.

Супрацоўнікі дарожнай міліцыі спынілі «Мэрсэдэс» пад кіраваннем жыхара Бабруйска для праверкі дакументаў. Заўважыўшы, што кіроўца прыкметна хваляецца, дзяржаўтаінспектары пацікавіліся грузам, які ён перавозіў. Як пазней аказалася, за асабістыя рэчы яго ўладальнік выдаваў 1095 літраў спіртазмяшчальнай прадукцыі вытворчасці Расійскай Федэрацыі.

Перавозчык каньячнага спірту ў ёмістасцях па пяць літраў прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці за незаконнае перамяшчэнне спіртазмяшчальнай прадукцыі па тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Груз коштам 89 млн. беларускіх рублёў затрыманы.

Па словах начальніка АДАІ Віцебскага РАУС Паўла Мартыненка, гэта не адзіны «ўлоў» супрацоўнікаў Дзяржаўтаінспекцыі :

- Некалькімі днямі пазней на гэтай міжнароднай магістралі затрыманы грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які на вялікагрузнай машыне «Рэно Магнум» без адпаведных дакументаў спрабаваў вывезці ў суседнюю дзяржаву - Расійскую Федэрацыю - 20 тон бульбы. «Другі хлеб», якога хацеў пазбавіць сваіх суайчыннікаў кіроўца фуры, ацэнены ў 63 млн. беларускіх рублёў і канфіскаваны ў даход дзяржавы.

Таццяна Дзіканава

ДАТА

6 ЛЮТАГА – 100 ГОДДЗЕ АРКАДЗЮ КУЛЯШОВУ

Наш паэт пазначаны ў даведніках як беларускі савецкі паэт. А апошняя яго паэма "Хамацiус" была прысвечана нацыянальнаму герою Беларусі Кастусю Каліноўскаму. І ў школьныя праграмы яна не трапіла ды і сам народны паэт прадстаўлены ў праграме тэндыцыйна.

Красамоўна пра Куляшова ў свой час казаў Сяргей Грахоўскі: "Куляшоў несмяротны як паэт, але ён быў нашым сумленным, нашым маўклівым суддзёю: аддаючы вершы ў друк, я заўсёды трывожыўся, што падумае, што скажа Куляшоў... Узорам поўнай аддачы, эталонам глыбіні, чысціні і майстэрства засталася яго паэзія, якую будзем спасцігаць і мы, і нашы нашчадкі. Яна нікому не дазваляе працаваць у паўнапала душы, яна глядзіць нам у вочы; як сумленне, застаўся яго запавет: «Лепш падаць і ўставаць з нялёгкай ношкаю, чым злёгку папіхаць яе рукой». Ён упаў пад гэтаю ношкаю. Хто ж яе панясе далей, раўняючыся на сцяганосца паэтычнай брыгады?"

Мой родны брат! Я пакідаю свет.
Пішу табе не ліст, а запавет...
Узняўшы бунт, народу-жабраку
Мы камень падалі, а не руку.
Мы гінем ад таго, што абяцалі
Зямлю яму, а не далі ні цалі.
Калі затрубіць новай бітвы рог,
Паўстанец пакладзе на твой парог
Мой запавет...

Ты смела ўзыдзеш на круты памост
І станеш перад смерцю ў поўны рост...
Праз мутнае акно сваёй пятлі
Зірнеш у вочы людзям, а калі
Зямлю асвеціць сонца, што ў засадзе
Таілася да гэтае пары,
Ты ўчуеш песню жаўранка ўгары.
Убачыш мужыка на даляглядзе
З канём і сошкай і шапнеш:
«Ары!»

З "Хамацiус"

ЗА АДКРЫТАСЦЬ

АБ КАМПАНІІ «ПРАВА ВЫБАРУ»

Падчас гэтых выбараў мы абіраем людзей, якія будуць прадстаўляць нашыя інтарэчы ў мясцовых органах улады. Гэтым людзям мы давяраем кантраляваць бюджэт раёна, працу камунальных службаў, адстойваць нашае з вамі права на камфортныя умовы жыцця.

Мы, актывісты вядучых дэмакратычных сілаў Беларусі, верым у тое, што мясцовыя органы ўлады здольныя працаваць у інтарэсах грамадзян толькі тады, калі яны сапраўды абраныя народам. Падчас кожных выбараў улада выкарыстоўвае маніпуляцыі і фальсыфікацыі, каб перамогу на іх атрымалі тыя кандыдаты, якія паставяць інтарэсы трымальнікаў улады вышэй за інтарэсы грамадзян.

«Права выбару» - гэта кампанія назірання за выбарамі ў мясцовыя Саветы 2014 г., галоўнай задачай якой з'яўляецца супраца з дэмакратычным кандыдатам у дэпутаты мясцовых саветаў па вызначэнні і абароне сапраўднага волевыяўлення грамадзян.

Звязацца з арганізатарамі кампаніі магчыма праз мэйл: press@pravovybora.by

З каардынатарам па Віцебшчыне: **+375 29 218-98-38** і пошта: kas_vit@tut.by, скайп: **kasmoll**

ГАЛОЎНАЯ ПАДЗЕЯ

БЕЛОРУСОВ ГОТОВЯТ К СМЕНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВА И ДЕВАЛЬВАЦИИ

За последние две недели ряд высокопоставленных чиновников начал резать правду-матку о том, что в белорусской экономике «что-то не так». При этом информация о неконкурентоспособности белорусской продукции доводится через СМИ до широкой аудитории.

Чиновники признаются: с экономикой что-то не так

Первым на тему неконкурентоспособностибелорусских товаров высказался вице-премьер Беларуси Петр Прокопович. *«Александр Григорьевич, надо же быть реалистами — у нас нет ни одного машиностроительного предприятия, которое было бы конкурентоспособно с мировыми лидерами. Для того чтобыМАЗитракторныйзавод были конкурентоспособными, надо еще вложить миллиарды и сотни миллионов. Это же сегодня наша реальность»*, — огорошил он 4 февраля Александра Лукашенко на совещании по проблемам развития промышленного комплекса и, в частности, затоваренности белорусских складов.

Дальше — больше!

Посол Беларуси во Франции Павел Латушко, на которого «повесили» сбыт наших товаров за рубежом, вообще признался, что *«наша техника на презентациях просто ломается»*.

На эту тему высказался также премьер-министр **Михаил Мясникович**. В интервью телеканалу «РТР-Беларусь», показанному в эфире 8 февраля, он заявил, что «к сожалению, отечественные предприятия, в том числе брендовые, сегодня значительно уступают по качеству, и тенденция — к ухудшению».

«Мы не умеем торговать. Это откровенно. Инженеры хорошие, технологи неплохие, а то, что касается продать и управлять предприятием, — здесь слабоваты», — посетовал премьер-министр.

Марафон откровенности продолжил еще один вице-премьер **Владимир Семашко**.

«В последние два года (особенно в конце прошлого — начале этого года) я отмечаю достаточно резкое снижение качества нашей продукции», — заявил он 12 февраля на коллегии Госстандарта.

Председатель правления Банка развития Сергей Румас сделал из этого всего вывод, что «наша экономика пока не начала выздоравливать», поэтому подъёмных кредитов промышленным предприятиям в обозримом будущем не видать.

Слова — словами, но об ухудшении дел в промышленности свидетельствуют цифры. За минувший год вклад промышленности в прирост ВВП составил всего 1,4%.

Грядет смена правительства и разовая девальвация

При всём при этом возникает еще один закономерный вопрос, с какого перепугу чиновники начали рубить правду-матку о тяжелой ситуации в экономике на всю страну?!

Таким образом высокопоставленные госслужащие пытаются перевести стрелки за провалы в экономике на директоров предприятий, концернов и холдингов, считает руководитель научно-исследовательского центра Мизеса **Ярослав Романчук**.

«Понятное дело, что кого-то отдадут на заклание за невыполнение планов как минимум последних двух лет и четвертой пятилетки в целом. Никому не хочется составить компанию Михаилу Мясниковичу, который, совершенно очевидно, уже в новом правительстве никакой должности занимать не будет», — говорит экономист.

Нынешний премьер-министр, прогнозирует эксперт, сделает всё для того, чтобы продержаться на должности еще один год и за это время подыскать себе работу для благополучной встречи старости.

А вот кресло премьер-министра в будущем многие пророчат председателю правления Банка развития **Сергею Румасу**.

Как говорит Ярослав Романчук, власти сейчас как раз подходят к тому моменту, чтобы провести ротацию кадров на уровне правительства.

«С периодичностью раз в пять-десять лет у нас меняются люди, которые распоряжаются государственными ресурсами. Меняются даже бизнесмены, которые участвуют в госпрограммах», — говорит Ярослав Романчук.

При этом чиновники не забывают полить грязью один одного.

«Заметьте, никто из чиновников не предлагает поменять систему, отказаться от финансирования госпрограмм в таком объеме и таком количестве. Никто не говорит о необходимости расширения частного сектора в экономке, а просто говорят, что эти распределяли по разным причинам плохо, а вот на новом витке трат госденег мы почему-то будем делать это хорошо», — отмечает экономист.

Он называет этот процесс *«жертвоприношением кадров, которых могут назначить козлами отпущения, чтобы освободить место для других, в рамках той же системы координат»*.

«Хотя такие раздраи не на руку Александру Лукашенко. Они не добавляют популярности власти, а за результат в конечном итоге отвечает сам Лукашенко», — считает Ярослав Романчук.

Александр Ярошевич
naviny.by/rubrics/economic/2014/02/18/ic_articles_113_184635

ПРАБЛЕМЫ ПРАДПРЫМАЛЬНІКАЎ

ДЗЯРЖАВА ХОЧА ЛІКВІДАВАЦЬ БАЗАР, АЛЕ НЕ ПАБУДАВАЛА РЫНАК

18 лютага на нарадзе прэзідэнта Беларусі з урадам па праекце ўказа «Аб некаторых пытаннях рэалізацыі тавараў індывідуальнымі прадпрымальнікамі і іншымі фізічнымі асобамі» Аляксандр Лукашэнка заявіў, што «калі вы пасля сённяшняй гутаркі паспрабуеце недзе зладзіць страйк, не будзеце працаваць на сваім працоўным месцы, вы больш туды не прыйдзеце».

Naviny.by вырашылі разабрацца, што можа штурхнуць прадпрымальнікаў на страйк і ці гатовыя яны да крайніх мерам.

Паспець да 1 ліпеня

У праекце ўказа для індывідуальных прадпрымальнікаў - плацельшчыкаў адзінага падатку з 1 ліпеня 2014 г устанаўліваецца абавязак дакументальна пацвярджаць набыццё прадукцыі, якая рэалізуецца. Аляксандр Лукашэнка заявіў, што яшчэ аднаго пераносу тэрмінаў увядзення гэтага патрабавання чакаць не варта.

На нарадзе выступіў старшыня Беларускага саюза прадпрымальнікаў Аляксандр Калінін. Як адзначыў кіраўнік БСП у каментары для Naviny.by, прапанаваны ўрадам ўказ вельмі жорсткі.

«Намі прапанаваныя меры, накіраваныя на кампраміс. У тым ліку такія істотныя, як вяртанне наёмных работнікаў і ўвядзенне ў дакументаабарот закупнога акту», - паведаміў Калінін.

Кіраўнік дзяржавы даручыў ураду сумесна з прадпрымальнікамі выпрацаваць ўзгоднены варыянт указа. «Таму Беларускі саюз прадпрымальнікаў у цяперашні час рыхтуе і ўнясе ў панядзелак на нарадзе ў прэм'ер-міністра свой варыянт указу. Зараз гэта рабочы дакумент, які каментаваць бессэнсоўна», - лічыць кіраўнік БСП.

Адказваючы на пытанне аб ультыматыўных заявы Лукашэнкі ў адрас прадпрымальнікаў , Аляксандр Калінін адзначыў, што кіраўнік дзяржавы можа казаць тое, што лічыць патрэбным.

«Мы супраць забастовак, і лічым, што гэта не метад. Мы настроены на канструктыўны дыялог з урадам і выпрацоўку нармальнага, якое б задаволіла ўсіх парадку пераходу на той рэжым, які ўрад лічыць неабходным», - заявіў Аляксандр Калінін.

Сам ён асабіста задаволены сустрэчай з прэзідэнтам і лічыць, што да 1 ліпеня бакі ў стане выпрацаваць ўсе неабходныя нарматыўныя акты на рахунак з'яўлення ў Беларусі свайго «Чаркізаўскага» рынка.

«Чаму мы павінны закупляцца ў той жа Расіі? Па крайняй меры, тут можна будзе кантраляваць якасць тавараў. Проста стварыць яго складана», - адзначыў ён.

Хто каго не чуе ?

Не плануе пратэстных акцый і актыўна абараняе інтарэсы іпэшнікаў грамадзкае аб'яднаньне «Пэрспэктыва», на якое асабліва папеляў кіраўнік дзяржавы.

«І ганіце ад сябе усялякіх там Шумчанка, не тое яшчэ кагосьці, каб яны нават блізка каля вас не хадзілі. У іх няма нічога з вамі агульнага і быць не можа, ім трэба іншае», - казаў на нарадзе ў адрас прадпрымальнікаў Аляксандр Лукашэнка.

Сам старшыня савета РГА "Пэрспэктыва" Анатоль Шумчанка распавёў, што ніхто і не планаваў весці людзей на барыкады.

«Я на нарадзе і Пракаповічу (віцэ-прэм'ер Пётр Пракаповіч. - Naviny.by) сказаў, што мы страйку не збіраемся ладзіць. Таму што гэта называецца арганізаваным пратэстам і гэта вельмі вялікая раскоша. Калі ў канцы года прадпрымальнікі на месцах выказвалі сваю пазіцыю, яна была вельмі красамоўная. Таму, калі ўлада прыме тыя правілы, пра якія кажа Лукашэнка, дык няхай яны іх выконваюць. І калі не хочуць слухаць нас, «Перспектыву», то тады няхай пачуюць і сутыкнуцца з народам. Мы не супраць, каб яны даведаліся пра сябе меркаванне простых людзей», - растлумачыў старшыня "Перспектывы".

«Мы напісалі зварот, і мне людзі тэлефануюць і кажуць, што ўсё правільна. Яны так і заяўляюць, што па тых правілах, якія для нас хочуць стварыць, мы працаваць не зможам. Я хачу адзначыць, што «Перспектыва» заўсёды адкрыта да дыялогу, але пасля слоў прэзідэнта, я не ўяўляю, як чыноўнікі будуць з намі працаваць», - адзначыў Шумчанка.

Старшыня «Перспектывы» яшчэ раз звярнуў увагу на непазбежныя эканамічныя страты пасля ўвядзення суправаджальных дакументаў як для ІП, так і для дзяржавы.

Сёння прадпрымальнікі выплачваюць адзіны падатак наперад, і дзяржава стабільна атрымлівае добрыя падатковыя паступлення незалежна ад таго, атрымлівае даход плацельшчык альбо не. Плацяжы закладваюцца ў бюджэт, і яны будуць заўсёды атрыманы ў поўным аб'ёме.

«Калі будуць уведзеныя суправаджальныя дакументы, сэнс адзінага падатку будзе страчаны. Даходы ў выглядзе падаткаў ад ІП, паводле нашых ацэнак, упадуць у 2-3 разы па аналогіі з групамі тавараў, ўжо выведзены з-пад дзеяння адзінага падатку», - растлумачыў Шумчанка.

Дарэчы, як заявіў на ўчорашняй нарадзе Аляксандр Лукашэнка, «ніхто не павінен быць пакрыўджаны, трэба разгледзець прапановы кожнага чалавека».

Марыя Грыца
Белапан

РЭХА ПАДЗЕІ

У ЯКІХ ІНТЭР'ЕРАХ І ЯК ЖЫЎ ЯНУКОВІЧ У МІЖГОР'І.

Міжгор'е — загарадная рэзідэнцыя Віктара Януковіча. Некалькі гадоў таму яна была прыватызаваная, што выклікала скандал. Цяпер дэпутаты «Свабоды» прапануюць нацыяналізаваць Міжгор'е.

Як стала вядома, напярэдадні ўцёкаў сям'я Януковіча грузавікамі і верталётамі вывезла ўсё каштоўнае з Міжгор'я. Але інтэр'еры і яхты забраць з сабой яны не маглі.

У якіх інтэр'ерах і як жыў Янукові? Гэта бачна на здымках фатографаў Ройтэрз.

У рэзідэнцыю Віктара Януковіча выстройваюцца чэргі, як у маўзалей або першае фаст-фуд-кафэ ва Украіне.

Дом, у якім ён жыў, дзівіць сваёй пампезнасцю. А рэзідэнцыя па тэрыторыі большая за старажытны горад Вышгарад.

Чорную бухгалтэрыю сям'і, якую дасталі з вады, а гэта каля 20 тысяч дакументаў, будуць старанна вывучаць.

«Толькі адзін дакумент, які ў мяне ў руках — гэта адна кампанія Януковічаў сплаціла другой — 56 мільёнаў грыўняў (5,6 млн даляраў). Было прысвоена не менш за 10 мільярдаў грыўняў (1 млрд даляраў), і гэта 10 працэнтаў з таго, што мы прагледзелі», — распавядае Дзмітрый Гнап. Ён упэўнены, што самыя важныя звесткі ўсё ж такі ўдалося знішчыць.

Разам з паперамі — іншая знаходка — сотні боепрыпасаў. «Два віды пісталетаў, СВД, АКМ, АКС. Цэлую роту можна узброіць, 70-80 чалавек», — кажа Гнап.

Самаабаронаўцы ўпэўненыя, што на дне ёсць яшчэ нямала куль, ёсць і зброя, пакуль ад яе знаходзяць толькі чахлы. Ахоўнікі ўпэўненыя, уцякаючы, экс-гарант прыхапіў нямала цікавага.

Так, у калекцыі рарытэтных аўто (плошча гаража дзве тысячы метраў) дзе захоўваецца не менш за паўсотні савецкіх легкавікоў і ваеннай тэхнікі, знік каштоўны экспанат — «Хорх» 1935, такіх ва Украіне ўсяго 7 мадэляў.

На тэрыторыі рэзідэнцыі — беспрэцэдэнтныя меры бяспекі. Толькі шлях Януковіча ў сяло Новыя Пятроўцы адсочваўся амаль трыма дзясяткамі камер. Пад зямлёй таксама знайшлі кучу хадоў, але, іх карты няма.

Першае, што Янукові старанна сачыў за здароўем, сведчаць уласная ферма і лабараторыя.

Усё, што піў і еў экс-прэзідэнт Украіны эксперты даследавалі на радыяцыю, праводзілі бактэрыялагічныя і біялагічныя выпрабаванні. «Вымяралі ўсё, колькі жалеза, магнію.

Ён мамалыгу любіў, вось яму прывозілі 10-15 відаў проб з іх выбіралі тую, якую ён будзе прымаць», — распавядае актывіст.

Ваду для прэзідэнта чысцілі мінімум дванаццацю ступенямі ачысткі.

Уласная АЗС, прынамсі дзве кацельні, стайня, заапарк, лазні, гасцявыя дамы і нават племянны кіналагічны цэнтр закрытага цыклу. Тут — 15 сабак англійскага і тыбецкага мастыфаў і каўказцы. Шчанюкоў тут гадавалі выключна для падарункаў, кажа кінолаг.

tsn.ua

ДАЛУЧАЙСЯ!

ПАЧАЎСЯ ЗБОР ПОДПІСАЎ ЗА “НАРОДНЫ РЭФЕРЭНДУМ”

Беларусі патрэбны новы рэферэндум, на якім народ сваім рашэннем вызначыць далейшае развіццё краіны. «Народны рэферэндум» - гэта ваша законнае права выказацца, права быць пачутым, гэта ваш заслужаны шанец на перамены, на вяртанне павагі да сябе з боку ўлады, на магчымасці ў надзейнай дзяржаве.

На «Народны рэферэндум» яго ініцыятары (кампанія «Гавары праўду», Рух «За Свабоду» і Партыя БНФ) на падставе меркаванняў дзясяткаў тысяч простых беларусаў і спецыялістаў у розных галінах абралі шэсць найбольш папулярных і важных пытанняў.

1. Ці згодныя вы, што ў дзяржаўных установах адукацыі і аховы здароўя ўсе паслугі грамадзянам Беларусі павінны аказвацца бясплатна?

2. Ці згодныя вы, што кіраўнікі выканкамаў гарадоў, раёнаў, абласцей павінны абірацца прамым галасаваннем грамадзян?

3. Ці падтрымліваеце вы курс на эканамічную інтэграцыю, асацыяцыю і стварэнне бязвізавай прасторы з Еўрапейскім Саюзам?

4. Ці згодныя вы, што дзеля забеспячэння нейтральнага статусу Беларусі ў краіне павінна быць забаронена размяшчэнне замежных вайсковых аб'ектаў, ядзернай зброі, а беларускія вайскоўцы не мусяць несці службу за мяжой?

5. Ці згодныя вы, што адна і тая ж асоба не можа займаць пасаду прэзідэнта больш за два тэрміны?

6. Ці згодныя вы, што грошы, атрыманыя ад запланаванай урадам прыватызацыі, у першую чаргу павінны пайсці на кампенсацыю ўкладаў, згубленых пад час дэвальвацыі-2011, і стварэнне працоўных месцаў?

Менавіта праз правядзенне "Народнага рэферэндуму" і наступную рэалізацыю народных пытанняў мы зможам пабудаваць надзейную краіну, заснаваную на павазе да людзей.

Народ патрабуе павагі! Народны рэферэндум – гэта магчымасць большасці беларусаў заявіць пра сябе, пра свае права быць паважаным і пачутым, жыць годна. Магчымасць выказацца пра тое, як жыць далей. Мы лічым, што Беларусі патрэбны новы рэферэндум, які вызначыць далейшае развіццё краіны і верне грамадзянам павагу і магчымасці.

Ад рэдакцыі: ***паставіць свой подпіс за «Народны рэферэндум» вы можаце, калі звяжыцеся з рэдакцыяй газеты. Кантактныя даныя дадзены на чацвёртай старонцы.***

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5,
Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 26.02.2014 у 19.40
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.